

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. — Претплата се полаже у Београду код Уредништва „Скопљанска улица број 9.“ а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. — Цена је листу на годину 20 динара, на по године 10 динара. За иностранство на годину 30 динара. За писаре при начелствима, практиканте у опште, општинске писаре оних општина које су већ претплаћене и за жајдарме, у пола цене, по ови морају непосредно слати претплату уредништву. Поједини бројеви не продају се. — Рукописи не враћају се. — Писма само плаћена примају се. — Огласи примају се по погодби и то, месечно, тромесечно, полугодишње и годишње.

ЛИСТ УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК Н. ДИМИТРИЈЕВИЋ

ТАСИНА ПИСМА

1.

(ПРОДУЖЕЊЕ)

У Берлину, Јула

Када поменух посленике у ревијерима, да кажем још: да берлинска полиција, осем управника, или како на западу кажу: *председника полиције*, има: 6 шефова одељака, 4 инспектора, 44 криминална комесара, 1 пуковника, 16 капетана, 104 потпоручика, 340 наредника, 4000 жандара, на 500 патролија, свега до 6000 лица. Годишњи трошкови берлинске полиције износе 8 милијуна марака. Сама зграда главне полиције, која је дивно озидана, богато украшена, најелегантније намештена, кошта 5½ милијуна марака. — Управник Берлина има, као и старешина ревијера, свој стан у самој згради полицијској. Још какав му је стан — 21 богато намештена и меблирана соба. Плата му је 11400 марака. Још има: 3600 марака додатка на место (за то што је у Берлину) и 4800 марака на екипаж. Свега дакле 19800 марака.

Берлинска полицијска дирекција има *шест* одељака. Први одељак стоји под самом, непосредном управом управниковом. Ту је *политичка полиција*, *поверљиво одељење*, одељак, који ради *непосредно с двором*. Ту су ствари, што се тичу *владаоца*, страних *монарха*, *дипломације* и т. д. Ту су и послови, што се односе на суд, саобраћај, јавне установе, позоришта и т. д. Други одељак води надзор и расправља ствари односно кафана, механа, јавних локала, забава, концерата; ту спадају и питања, која се тичу телала, зајмодаваца, набављача слугу, трговачких путника; ту је и надзор над продајом отрова и отровних ствари; ту је надзор кућа, које се под закуп дају; ту је надзор над болницама душевно болних; копиладма; ту је надзор над *фијакерима*, *таљигашима*, *ловом* и т. д. У трећем је одељку *грађевинска полиција*. У четвртном је опет полиција сигурности и морала. Ту је криминална полиција и надзор над јавним женскињем. Пети одељак води надзор и расправља ствари што се односе на пасоше, билете пребивања, пријаве становника, слугу, слушкиња и т. д. Шести је одељак *судски*. Он осуђује *истуше* и има право кажњавања, као што сам већ једном поменуо, до 15 марака, или три дана затвора.

У Берлину *судски* кажњених лица има до 13000 годишње. Међу њима до 50 осуђеника за разбојништво и убијство. За прошњу прошле године осуђено је 14000 лица, а за пијанство 7000. Кажњено је 800 *деце*. Међу њима 200 за пијанчење. Осуђено је 500 лица за неморална дела. Годишње се дешава до 7000 несрећних случајева, а бива, да се по које године нађе

преко 100 мртваца, које нико не познаје и о којима нико ништа не зна. Има увек до 40000 бескућника, који немају ни крова ни леба, него се јављају сами полицији, да им даде преноћишта.

Пало ми је у очи нешто чудно, а то је: да ће тешко бити још које светске престонице, која би се управљала само по *расписима*. У Берлину полиција врло мало ради по *законима*. Сва је њена радња по *расписима*, *прописима*, *упуствима*, које издаје или министар или сам управник. Тако је готово и у Бечу.

У нас је већ друкчије. Ми сваке године избацимо по 10—20 закона, али опет која вајда. Пре свега, закони се у нас довољно не штудирају, направе се за дан два, неразумљиви су, нопотпуни су, па, ваљда, са тога после нити их ко врши, нити се ко по њима управља. Већ о наредбама полицијским да и не говорим. Оне усред Београда трају само три дана. А и како ће трајати? У нас се сваки управитељ граби, да изда што више наредба под *својим потписом*, да му изађе име у „Српским Новинама,“ али шта ће даље бити, слабо разбира. Отуда је та смешна појава у Београду: колико год је управитеља било, толико је наредба издато о *фијакерима*, *слугама* и т. д. Међу тим овде има наредба од 1856. године, по којима се и данас управља.

Овде се меродавни кругови више старају за то: да *уведу што модерније установе*, *такмаче се с Лондоном и Паризом*; *гледају, да у полицију увуку што спремнији и васпитанији персонал*; не баве се ситним, личним питањима, као у нас; али, будите уверени, и њихов срески начелник неће никада заћи по селу и питати сељаке, да му објасне: шта је то „марвени депо?“ Него, у опште, о нашој полицији у особеном чланку

У већим јевропским полицијама, овамо на западу, највећа се брига обраћа на *попис становништва*. Да се зна тачно и сигурно ко у његовом рејону станује, на то нарочиту пажњу обраћа члан полиције: и онај у Паризу, и онај у Бечу, и онај у Лондону, и онај у Петрограду, па и овај у Берлину. Који управитељ има тачан попис становника, тај има и сами кључ вароши. Колика се важност томе придаје, да поменем овде увод из једне наредбе.

— Полиција је позвана, вели се у распису, да отклања опасности, које грозје владоцу, његовој породици, законитом поретку и благостању државноме; да уклања опасности, које прете грађанима; да одржава јаван ред и мир; да отклања све, што иде на штету личне и имовне безбедности; па у случају, ако би се ко усудио да противу овога преступи, да га одмах пронађе и казни подвргне. Да би овај задатак полиција могла извршити и дужности својој одговорити — *пре свега*

Умно је, да она има тачан попис становника и потпуно са-
знање о њима....

То се опет може постићи: *конскрипцијом*, пописом ста-
новништва; *пријавом* њиховом (попуњеним листама) и пописом
пасоша....

Попис становништва врши се сваке пете или сваке десете
године, како у којој земљи....

Пријаву становника врше сами становници — сваки сам
листу попуњује. А о пасошима странаца, који долазе и одлазе,
води се нарочита евиденција и контролисање по хотелима.

У Берлину се на пријаву становника страховито пази.
Сваки становник мора лично своју пријаву попунити, а у не-
ким случајима траже да чак и лично донесе. Један дан провео
сам у одељењу за пријаву становника. Шеф тога одељења, члан
г. *Емил Унру* (E. Unruh) извадио ми је из рафа и показао
пријавну листу државнога канцелара кнеза *Бизмарка*. Кнез је
своју пријавну листу својеручно написао и потписао.

Тако исто сопственик куће, старалац или надзорник њен,
дужан је у року од 24 сахата, када му се кираџија усели или
исели, поднети своје кварту пријаву и јавити: када се и ода-
кле нов кираџија уселио, а када се је и у који нов стан стари
кираџија одселио.

Оваке пријаве морају подносити и мајстори за своје калфе
и шегрте, раденике; шефови свију радња за своје особље; газде
за млађе; управници и шефови државних и јавних завода за
све оне, који стоје под њиховом управом. Ту спадају и школе,
манастири, болнице, пансионати. Тако се пријављују и гувер-
нанте, учитељи и друго особље, које са газдом заједно станује.
*Управо осем цара и царске породице сваки се мора полицији
пријавити*. Казне су врло строге. У Берлину до 100 марака.
У Бечу до 100 форината. Изричу се брзо, и одмах се извршују.
То све чини сама полиција.

У пријавној листи треба попунити: име и презиме, зани-
мање, место рођења, године старости, брачно стање; за тим
име и презиме жене и деце; раније становање у ком кварту
и у којој улици.

Све ове рубрике морају се тачно и разговетно попунити.
Узимљу три комада. Један се враћа доносиоцу. Други остаје
у кварту, а трећи се шаље главној полицији и тамо се слаже
у рафу по азбучном реду.

(Наставиће се)

УБИСТВО У ЛУДИЛУ С ПРЕДУМИШЉАЈЕМ.

(ОТАЦ ОДСЕАО ГЛАВУ СВОМЕ ЈЕДИНЦУ СИНУ).

РЕФЕРАТ

Др. ВОЈ. М. СУБОТИЋА (МЛАЂЕГ)

секундарног лекара у болници за душевне болести.

Саопштен у седницама сри. лекар. друштва 13. Авг. 1896. и 4. Јануара 1897. г.

Убиства извршена у лудилу, нису ретка. Обично су сви-
репа! Има случајева, да се дотично, умно растројено лице, не
сећа свога злочинога дела. Иследник и суд, у таким случаје-
вима, у првом реду принуђени су мислити, да дотично лице
или симулира умно растројство, ако им исто у опште падне
у очи, или, и то најчешће, држе, да свесно одриче своје
злочино дело. Ако се ислеђеним околностима потврди, да је
дотично лице заиста учиниоц каквог злочиног дела, а оно ипак
остаје при томе да о истоме „ништа не зна“, да се „ничега
не сећа“, онда је и иследнику и суду обично јасно као јасан
дан, да дотично лице „неће да призна дело, да би се заслужене
казне ослободило“.

Захваљујући распрострањању психијатријског знања у прав-
ничком staleжу, модерним иследницима и судијама постале су
познате појаве *тоталних амнезија* у извесним врстама психич-

них обољења. Да исте констатују, они узимају у помоћ лекаре.
Њихово је да расветле психично стање окривљениково.

На другој страни има случајева да се умно растројена
лица не само сећају свога дела и свих појединости у извр-
шењу злочиног дела, и дају о свему детаљни опис, него да
хоће са мноштвом разлога да преставе своје дело као са свим
умесно, и ништа мање него и сами тврде да су „*имали на-
меру*“, да су се „*од дуже времена саремали*“, да дотично дело
изврше, у кратко, они сами дефинишу своју радњу правним
именом као радњу са *предумишљајем*. Намера, спрема, при-
знање, предумишљај!.... Како лак посао за иследника! Како
велика опасност да и суд падне у грешку, и шаблонски из-
рече пресуду, казну!

Има случајева, да су и иследник, и суд падали у сличне
грешке. То је бивало обично с тога, што су погрешно мислили,
да душевно болесни не могу ништа знати, не могу се ничега
сећати, не могу ни о чему причати, не могу ништа запам-
тити; или на против, ако „*знају, сећају се, причају, памте*“,
онда су их за паметне држали!

Признати ваља да има и хвале достојних изузетака.

Један такав изузетак јесте и случај, који сам намеран
саопштити.

У истоме случају постојала је и намера, и спрема, и при-
знање, и предумишљај, али узајамним радом суда и лекара кон-
статовано је, да је све то засновано на паралогичној основи.

У овоме случају све је од велике вредности, како пси-
хично стање убицино, тако и ток судског рада, и судског пре-
суда на основу извршних лекарских мишљења. Особито је зна-
чајно то, да је убица оздравио, из луднице отпуштен у сло-
боду пре 25 година, да је увек остао здрав, и да је још жив.
Не упуштајући се даље у детаље, хоћу само да напоменем,
да овај случај служи као леп пример за расправљање питања
о затварању умно оболелих криваца у лудницу, и њиховом
доцнијем отпуштању у слободу.

Да пређем на сам предмет.

I. Увиђај.

30./XI 1870. у Глоговици, окр. крајинског.

„На лицу места учињен над убијеним Јованом, сином Петра
Радула Гице из Глоговице. Над убијеним Јованом нађено је
да је три пута по врату сикиром оштримице ударен те му врат
одсекао, а дете Јован од 12 година старо лежало је у соби
на кревету, поред фуруне, а отац овога, Петар, дошао је са
секиром те му главу одсекао“.

II. Секциони протокол

У препису, верном оригиналу, гласи:

Свидџелство.

„На зактевање началства излазио сам у село Глоговицу
да извидим убијено дете Јована, Петра Раду Гице, из Глого-
вице, и нашао сам следујуће:

Дете је отприлике осам година старо, мушко, глава му
одвојена од тјела, одсеком неким оштрим орудијем, на глави
су обадва прва зглоба вратна, на тјелу лежа трећи зглоб од-
војен од тјела само на малом парчету меса. Сечиво прошло је
један пут између 2. и 3. зглоба, а једанпут између 3. и 4.
зглоба. После тога пресечена је кост лопатице у ком је раме
узглобено на рамену од лопатице одвојено вешало, а горњи
крај лопатице је одсечен. Ово је морало најмање на три реда
доста јаком насилном и оштрим орудијем причињено бити, ве-
роватно оштром сикиром, као што кривац сам признаје. Да је
од тога смрт следовати морала, само по себи се разуме“.

„Од наведеног, окостојећих људи, да је дете пре 8 дана
дављено било, и неколико дана боловало, нису се могли ни-
какви знаци више наћи.

3. Децембра 1870.

у Неготину.

Д-р Черни
окр. физикус.

III. Из првог саслушања

(30. XI. 1870.) над Петром да наведемо следеће:

- 1.) стар 36 год.
- 2.) богат човек.
- 3.) два пут кажњен, и то први пут са 10, а други пут
са 15 батина.

4.) зна да се узима на одговор зато, што је сигуром на место убио свога сина.

5.) имао је само то једино дете.

6.) тврди да је у свему здрав како душевно тако и телесно, нити има, вели он, што год што би његов ум помрачити могло.

7.) о извршењу убиства вели: „Ја сам мога сина Јована јуче 29. XII. 1870. у 10 сати дању сигуром оштримице трипута ударио, те му главу одсекао“.

IV. Побуде за убиство.

Упитан, зашто је убио сина, одговори:

„Сина сам убио због Манојла Јовановића из Г., који ме је у суду општ. због неке потре оптужио био, те ме суд осудио да платим 4 дуката цесарска, па нисам хтео да платим, јер нисам имао готових новаца, а кметови ми продаду бакрач из куће. Мени се онда много видило криво, што ми се бакрач продаје, па ми се узело на зло. Онда се решим да мога сина Јована убијем, те да се и с њиме овако не поступи као са мном, и да се имање не продаје, па сам га сигуром и убио, да га и немам“.

О грижи савести ни помена нема; он вели: „мени није ни најмање жао било, кад сам сина убио, нити га сада жалим што сам ово убиство над њиме извршио“.

Занимљиво је чути, како Петар прича, да му је у сну долазио неки човек, и он га на убиство натерао; он вели:

„Немам ништа за оправдање моје да наведем осим то, мени је у сну човек долазио, да на јави мога сина Јована убијем, и убио сам га. Али, мислио сам у себи да убијем моју жену, што је од порођаја остала нездрава, али овај човек ми све једнако говораше, кад заспим, сина да убијем а не жену, те тако и учиних. То је моје оправдање, а друго немам ништа“.

Ово извршење убиства продужење је ранијег покушаја убиства. Ево шта он прича:

„У понедеоник 24. т. м., ја сам отишао са мојим дететом Јованом на тор, па сам га са пешкиром око врата за греду у тору везао и рукама га за гушу гњавио, пошто се пешкир био прекинуо, и он на земљу пао, док сам га умрвио, па сам га метнуо на саонице те га код куће јоште живог донео, а држао сам да ће умрети. Кад видим ја да ће дете да остане, онда сам јучер 29. т. м. ушао са сигуром у собу где никога имало није. Дете спаваше онако болесно на кревету. Ја сам га једном оштримице по врату ударио. Дете се умрви. После сам га јоште два пута ударио, те му са свим врат од тела одсекао, и главу му поред тела његовог оставио. Потом сам пошао од куће те сам дошао на мој тор, и ту сам забележио један колац где Јован да се код тора закопа. После од тора пошао сам на Школе, а од Школе држао сам право да идем у Неготин код г. капетана“.

Међу тим буде од општ. власти ухваћен и ухапшен, пре но што је могао отићи у Неготин.

V. Искази његове мајке, жене и неколико сведока.

1. „Петар је са свима укућанима врло лепо живео, нити је икада кога ма зашта карао, или да се кад год суров према коме у кући показао, па и то своје, што је убио, дете, врло је исто чувао и волео га, а шта му би, те га уби, то се и ми не можемо начудити, јер се он — Петар — једном речи према свакоме у опште врло љубазан и пријатан показивао, а и увек при свести био, само истина то нам је познато, да је често ноћу викао, и кад смо га ми будили, говорио је, да га неки страх обузима, због чега је и манастир посећивао, е да ли би се тог страха опростио“.

2.) „Нама није познато, да је Петар своје дете злоставио, те да је оно због тога боловало, нити је нама дете што год о томе казивало, јер је оно тако било болесно од оног вечера, кад га је отац са салаша кући донео, па докле га он — Петар — није убио, да није могло ништа говорити“.

3.) „Кад је Петар своје дете болесно кући оно вече донео — а то ће бити пре убиства на 6 дана — он нам је на наше питање, од чега је дете болесно, казао, да је на њега — дете — једно дрво, кад је он таково секао, пало, па од тога дете повређено јако, те због тога је онако болесно донео“.

4.) „Петар је своје дете баш у подне убио, а кад је то учинио, онда у кући, осим њега, никог није било, јер је мати

његова била отишла својој кћери, браћа на салаш, сестра неудата другарици својој, а жена његова на реку да поњаву пере, која вели да је своме мужу при поласку казала, да чува и надглеђује дете, нашта да је он — Петар — казао, да она не води ништа бриге о детету, јербо ће га он добро чувати“.

VI. Општински суд издао је уверење да је П. био „рђавог владања“ и „врло се непоштено показивао“, а „са кметовима и људима једнако се свађао“.

Суд није пропустио, а да у исто време не изда и своје некомпетентно мишљење, рекав: „П. је савршено здрав како душевно тако и телесно“.

VII. Пред судом.

Код првостеп. неготинског суда, 3. XII. 1870. рекао је да га „ноћу кад-кад нешто тако снађе, да ништа за себе не зна“.

На претресу 19. XII. 1870. П. је рекао ово: „тај човек, који ми је на спавању долазио, и одвраћао ме, да жену ништо не убијем, но да сина закољем, почео ми се јављати на годину дана доцније, пошто ми је бакрач продат.“

„Нисам могао у сну тог човека да видим, а по гласу бих рекао да је био мој отац. Кад ми је то тако у сну долазило, ја сам се од страве пробудио, и тако будан чудио се, да ли то још може бити, да ми отац говори да сина закољем, па кад сам опет заспао, он ми се опет јављао, и тако ме никако није остављао, но да сина убијем.“

„Пре но што ми се то у сну казивало да сина убијем, тај исти човек говорио ми је, да и трмке које имам побијем.“

„Ја сам свега 10 трмака имао. Ове трмке сам запатио од једног дивљег роја, кога сам у шуми био ухватио.“

„Од тих трмака једна ми је била покрадена, а она кошница у којој је био смештен ухваћени рој у шуми, и од ког су се остале трмке запатиле — изроиле, била је откривена, и ја сам ту трмку убио, па после и сина заклао.“

„Од кад сам сина заклао, тај ми се човек и сада јавља, но само што га сада у сну видим и познајем да је мој отац, и више пута са њим седим и разговарамо се.“

„Кад сам сина са тора, где сам га вешао и гњавио, после донео кући у селу, мене су питали укућани шта је детету, пошто су видели и модрицу око врата, но ја сам им казао да је дете за то такво, што га је притисло дрво, које сам секао, а око врата опет модро за то, што су га гране изшибале, при падању. Дете није могло да говори, и моји су ми укућани то, што сам им казивао веровали, но да би то моје казивање оправдао, ако они не би веровали, ја сам заиста исекао близу тора једно дрво, како би се они могли и очима уверити.“

„За ову штету мени није само један бакрач продат но продата су ми три бакрача и једно ведро. Мајка ме је за то корела, но се нисмо свађали.“

„А истина не знам како стоји у закону, али мислим да нисам крив што сам мог сина заклао, а друго би било да сам тако што са туђином урадио, онда би знао да сам заиста крив.“

VIII. Пред лекарима.

Оваки одговори и разлози Петрови, побудили су суд, да га подвргне строгом лекарском прегледу.

Лекарско мишљење у верном препису гласи:

Мњеније лекарско.

Петар Раду Гипа, 40 година стар, из Глоговице, убио је 29. Новембра, свога 12 год. старог сина, ударивши га три пут са оштром сигуром да му је главу од трупа одвојио, пошто је видео да је дете опет к себи дошло, и није умрло кад га је пре 8 дана на тору своме пешкиром давио, и кући на саонама донео, држећи да је мртво.

Испитујући шта му је дало повода за извршење таквог дела, не наоди се ни злоба, ни освета, ни злурадост, нити пак пијанство или себичност као узрок који би га к томе навео био, јер није могао од смрти свога сина у здравом смислу никакву корист очекивати.

Тако исто се не може ово дјело као сљедство његове суровости сматрати, почем се као такви не познаје. Види се дакле да нема ни једног узрока и побуде, које би душевно здравог човека на такво дјело дотерати могло. Почем пак ово дјело није ни случајно се догодило, може и мора се ово уби-

ство детета сматрати учињено из узрока тога, кога сам убица наводи; т. ј. да он дете сачува од патње, коју је сам претрпео; а одма заједно испитати, како се ово *несмислено дело* саглашава са душевним стањем убице и како се толковати даје.

Одма при првој испиту исказивао је обвињени, да одавна ноћу пати од неке тегобе на телу, која њега притискава и дави, од које се не може ослободити док се не пробуди, к' томе је дошао тај случај да му је местна власт због дуга, кога одма платити готовином није могао, нека посуђа продала, које извршење те пресуде, врло му се неправедно причиниле, због чега жалећи се више пута другој власти, у кратко одбивен, никакво задовољење од ње по његовој вољи добио није. Услед чега породила се је у њему та жеља, чиме би се те невоље ослободити могао, а то је *израдило жељу некога убити како би себе задовољено задовољило*. Овај нагон к' убиству буде све већа још подражен тиме, што му је мајка непрестано пребацивала да кућу упропашћава, и тако се је у њему изродило неправилно стање мишљења, осећања и жеље. Ћуд и осећање види се да су од дужег времена притиснуте и то у великом степену, нарочито од кад су му ствари продате овај притисак, морао је имати сљедство, да то његово мишљење и расуждање промену претрпе, из чега је проишло несмислено преставленије, да се не може даље уздржати неко убиство извршити. Он је отишао и убио трмке своје, које су му најмилије биле, а почем се тиме није налазио задовољан, то се у њему породила та жеља и свог сина убити, пошто је држао да би кажњен био кад би на другом освету тражио. У колико је ова мисао несмислена, у толико није никакво противсловије, од стране његовог ума нашла, на против је све више у њему та жеља расла и њега к' томе несретном дјелу све више вукла, које обвињени са следећим више пута повтореним речима изказује: „Ја не знам зашто сам то дјело учинио, ја нисам могао себи помоћи, оно ми је тако дошло!“

Ово дјело је дакле сљедство опаке воље, а види се да је сва душевна дјелателност Петрова пре и после извршеног дјела сметена била и остала, дакле се његова душа пре као и сад после извршења дјела у нездравом стању налазила, ово стање душевно називамо *меланхолиом*. Његова патња ноћна показује, да је он већ од дужег времена к' некој душевној патњи склоњен био, због чега је и помоћ у манастиру тражио, али без успјеха по његовом казивању. Тако имамо примјетити, да се је пре неколико година и његов отац без познатог узрока, вероватно од суманутости, обесио, која се суманутост и на сина пренела. Дјело само то потврђује што он наводи, да је за то сина убио, да не трпи неправост од стране власти, као што он трпяти мисли, јер ово није дјело једног душевно здравог зликовца, на против једног с' ума сишлог, који је од једног јаког безумија к' дјелу натеран, које неизбежимо извршити мора, неувиђајући сљедства тога дјела, на против држећи, да закон онога неће казнити, који би своје дете као једну сопственост убио.

Убица није ни тражио своје дјело, које је тако ладнокрвно извршио сакрити или извињавати, на против при сваком испитивању и сад после 18 дана смирено са свима околностима ствар опширно приповеда. С том намером и воображењем да је тиме своју циљ постиго што је од детета неправост удалио.

Промисливши дакле напоследку све наведено, закључити се мора, да је Петар свог сина због од дужег времена трајуће суманутости, меланхолије, у рапту меланхоличном, убио, која меланхолија се пре и после извршења дјела тако јасно на њему приметити могла.

16 Децембра 1870 г.
у Неготину.

Др. Чернији
физикус окружни

Др. Биргер
варошки лекар.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК

Процена

Непокретног имања Јована Алексића трговца из Пожаревца, које он сам без друге задруге ужива и на које нико други нема права уживања сем њега.

ТЕК. БРОЈ	НАИМЕНОВАЊЕ	ДИНАРА	ПАРА
1	Плац у вароши Пожаревцу, има простора од истока до сопственика Јована Алексића, дужине 74 (седадесет и четири) метара; од запада до Марка Јанковића 75 (седамдесет и пет) метара; од севера до друма 57 (педесет и седам) метара; од југа до сопственика Јована Алексића 57 (педесет и седам) мет., вреди	12.000	
2	Зграда од тврдог материјала на плацу именованог под 1. ове процене; зидана циглом печеном у кречу, има седам одељења, дугачка је 13·40 метара; широка је 12 метара; висока од земље до крова 5·20 метара; спољни дувари дебели су 50 сантиметра а унутрашњи 35 сантиметара, као што се из приложеног под . . . плана види — вреди	20.000	
	Свега	32.000	

И словом: тридесет и две хиљаде динара.

6. Новембра 1895 год.

у Пожаревцу.

процениоци:

Јован Стојановић, трговац.

Никола Мијановић, трг.

Мата Јовановић, трговац.

Да је процена ова у присуству мом, средством подписаних процениоца, који сва својства §. 13. закона од 24. Августа 1862, год. прописана притежавају — учињена; да је процењено добро права својина Јована Алексића трговца из Пожаревца по тапији пожаревачког првостепеног суда од 20. марта 1894. год. № 12564., да на овом имању нема нико други права уживања, сем Јована, да је Јован по занимању трговац а не земљоделец; и да од тога живи а не од земљоделства, тврдим с тим, да се куповна цена процењеног имања незна; с тога, што се је Јован сам тапијом убаптинио и да ово имање није изложено поплави или ороњавању.

10. Новембра 1895 год.

у Пожаревцу.

Секретар начел.

Ј. Протић.

Истинитост потписа г. Јована Протића тврдим с тим, да је такса у четири динара наплаћена у таксеним маркама, које су на ову процену прилепљене и прописно поништене.

№ 4856

11. Новембра 1895. г.

у Пожаревцу.

(М. П.)

Начелник окружни

Н. Станојевић.

ГРАЂАНСТВО — ДРЖАВЉАНСТВО — ПОДАНСТВО

Шта се разуме под грађанством; како се задобија и губи грађанство, и каква права имају грађани једне државе, за разлику од странаца? — Ето, то су питања на која наш грађански закон веома нејасно и непотпуно одговара, а која су од велике вредности за наше полицијске и општинске службенике.

Покушаћемо овде, колико је могуће, да, са гледишта теориског и практичног, одговоримо на постављена питања, те

тима, бар у неколико, попунимо ову празнину у нашем законодавству.

I. Шта се разуме под грађанством.

„Српском житељу припада потпуно уживање грађанских права...“ вели се у §. 44. грађанског закона.

Уживање грађанских права, дакле, условљено је српским грађанством.

Па шта се разуме под грађанством?

Под грађанством разуме се она политичка или још боље државно-правна веза, која постоји између државе и њених чланова.

II. Задобијање и губљење грађанства.

а). задобијање.

Грађанство се данас може задобити на ова четири разна начина:

1. Рођењем;
2. Прирођењем;
3. Браком, и
4. Анексијом.

Прва три начина предвиђена су и у нашем грађанском закону (§§. 44. и 48.).

1. Задобијање грађанства рођењем.

„... Код рођених Срба, прелази право грађанства с родитеља на децу по самој природи (§. 44. гр. 3.).

Грађанство новорођеном детету, дакле, одређује се по грађанству његових родитеља.*)

Према овоме, дете рођено у иностраној држави од српског грађанина, српски је грађанин.

А по чему ће се одређивати грађанство ванбрачној деци? Одговор на ово питање дају нам §§. 129. и 131. грађ. закона и законодавна одлука од 24. Новембра 1854. год. ВМ 1088.

По истима, грађанство ванбрачној деци, одређује се по грађанству њихових матера, ако су исте познате, — у противном, т. ј. ако је дете одбачено, и тиме пало на терет општине, оно је самим тим, српски грађанин.

2. Задобијање грађанства природњем.

Прирођење није ништа друго, до примање странца за свога грађанина.

Човек, између основних права својих има и то право, да слободно развија своје физичке и умне особине, и да за развијање тих својих особина тражи најподеснију средину.

Услед тога основног права човечијег, данас се у опште признаје слобода мењања грађанства. Прирођења свуда постоје.

Правила о природњем веома су разна у разним државама, ну ми ћемо се поглавито задржати на *прирођење по нашем законодавству*. Оно је двојак: редовно и изузетно.

За редовно природњење потребно је:

- а., да је лице, које га тражи, провело у Србији пуних седам година;
- б., да је за то време било под заштитом српских закона, или да је добило отпуст из дотадањег грађанства;
- в., да га министар унутрашњих дела решењем својим прими у српско грађанство;
- г., да на исто заклетву положи.

Изузетно природњење, према законодавној одлуци од 1851. године, добија се Краљевим указом, на основу повољног решења Државног Савета. Право на ово природњење имају они странци, који су се одликовали неким заслугама, нарочито службеним. (Решење од 14. Августа 1851. ВМ 639. Збор. VI. стр. 46.).

Да би се, путем природњења, могло задобити српско грађанство, потребна је молба дотичног молитеља.

Молба ова у Београду, предаје се Управи града Београда, а у унутрашњости начелствима окружним.

Из уредбе, додате §. 44. грађ. закона, види се, каква молба од прилике треба да је и какве доказе уз исту треба поднети, али је све то веома нејасно и непотпуно, као и остали прописи, који о грађанству говоре.

*) У јужно-америчким државама, грађанство новорођеној деци, не одређује се по грађанству њихових родитеља, већ по територији државе у којој су рођена.

Услед тога, власти, које овакове молбе примају, принуђене су, готово увек, да молиоца саме саслушавају.

То саслушање, писано у виду молбе, поред имена и презимена молиоца, његовог занимања, места рођења, места становања, треба још да садржи: његову народност, веру и брачно стање. Даље, из истог саслушања, треба да се види: када је молилац прешао у Србију; да ли с пасошом или без овог; у ком се месту први пут настанио и чиме се занимао, и све промене у томе погледу до дана поднешене молбе.

Нарочиту пажњу треба обратити: је ли молилац уредно обнављао свој пасош; је ли путовао ван Србије и с чијим се пасошом том приликом служио?

Ако је молилац жењен, па има и деце, а поданство тражи за све, онда треба од жене узети реч: како и она жели да са мужем и децом ступи у српско грађанство.

Имена жене и деце и њихове године старости треба такође означити; а ако је које од деце пунолетно, онда и од њега треба узети потребну реч.

Ово је у главном суштина тога саслушања.

Кад се све ово сврши, онда од молиоца треба узети доказе:

- а.) о његовом занимању;
- б.) о владању;
- в.) дотадањем поданству;
- г.) уредно плаћеној порези.

Власт, која је молбу примила, пошто претходно све расмотри и оцени, изјавиће своје мишљење: треба ли молиоци молбу уважити или не и спровешће је министру унутрашњих дела на решење.

3. Задобијање грађанства браком.

Овај начин задобијања грађанства важи само за женске. Он се састоји у удаји.*)

„Туђинка за српског житеља удата, добија са самом удајом сва права српског грађанина, у оним случајима, у којима страна држава српкињи за њеног поданика удатој, иста права даје...“

4. Задобијање грађанства анексијом.

Анексија, састоји се у присаједињењу земљашта једне државе територији друге државе, услед чега, и грађани анектираног земљашта, добијају грађанство државе, која их је анектирала.

Од овога изузимају се грађани других држава који се у време анексије буду затекли на анектираном земљашту.

б). губљење грађанства.

Грађанство српско може се изгубити на два начина:

- 1., природњем у иностраној држави (чл. Устава). Сама пак правила о томе изложена су у уредби о природњем и отпуштању Срба из њеног отачаства од 2. Маја 1844. год. ВМ 603. Збор. II. стр. 300.
- 2., удајом српске грађанке за странца. „Српкиња за иностраног поданика удата, сва права овдашњег грађанства губи...“ (§. 48. грађ. зак.).

III. Право странаца.

Као у свима осталим државама, тако и код нас, странци су искључени из уживања политичких права.

Њихов пак приватно правни положај, опредељен је такозваним законским „*реципроцитетом*“, што се јасно види из §. 47. грађ. законика.

„У опште, у свима случајима, у којима страна држава са србима као и са својима, сматраће и ови закони иностранце као и своје. У случају сумње мораће туђинац то доказати.“

Поједини пак законски прописи и међународни уговори, који регулишу приватно правни положај странаца у Србији, ови су:

- а., §§. 6., 15., 45., 46., 53. и 423. грађ. законика;
- б., §. 4. грађ. суд. поступка;
- в., §§. 13. и 168. тргов. закон.;
- г., §. 20. стец. пост.;

*) У јужно-америчким државама овај начин задобијања грађанства важи само за мушке, јер они женидбом постају грађани оне државе, које су им и жене биле.

www.unilib.rs. уговорима са А.-угарском: трговински уговор, консуларна конвенција, конвенција о наслеђима и конвенција о узајамној помоћи у судским делима — све од 24. Априла 1881. год. (Збор. 37.).

ђ., са Белгијом: трговински уговор и консуларна конвенција од 5. Јануара 1885. год. (Збор. 41.).
е., с Грчком: уговор о трговини и пријатељству од 19. маја 1882. год. (Збор. 38.).

ж., с Италијом: привремена погодба за уређење трговинских односа од 26. априла 1879. год. која је продужена изјавом од 28. априла 1880 год. (Збор. 35.). конвенција о консулству и настанивању од 28. октобра 1879. год. (Збор. 35.).

з., с Енглеском: уговор о трговини и пријатељству од 26. јануара 1880 год. (Збор. 35.). и двама декларацијама од 4. и 29. Јула 1881 год. (Збор. 37.).

и., с Немачком: трговински уговор и консуларна конвенција од 25. децембра 1882 г. (Збор. 39.) и декларација о заштити марака од 30. јуна 1886 год. (Збор. 42.).

ј., с Русијом: привремена погодба за уређење трговинских односа од 19. маја 1879 год., која је продужена 14. јуна 1880 год. (Збор. 35.).

к., с Уједињеним америчким државама: трговински уговор и консуларна конвенција од 2. октобра 1881 г. (Збор. 38.).

л., с Француском: уговор о пријатељству, трговини и пловидби; декларација о закључењу конвенције и декларација о заштити књижевничких, уметничких и индустријских производа од 6. јануара 1883. год. (Збор. 39.).

љ., с Холандијом: трговинска и консуларна погодба од 5. октобра 1881 год. (Збор. 37.).

м.) са Швајцарском: привремена погодба о уређењу трговинских односа од 26. јула 1879. која је продужена 29. маја 1880 год. (Збор. 35. и 36.) и конвенција о настанивању и консулству од 8. априла 1888 год. (Збор. 43.).

н., међународном конвенцијом о заштити индустријске својине од 11. маја 1886 год. (Збор. 42.)., и најзад

њ., консуларном конвенцијом између Србије и Турске од 18. марта прошле год. (још није ушло у Зборник).

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

ЈОЦА САКОШАНИН

лопов и скитница

Родом је из Београда. Сад је у 19. години. Има оца, који је радник у једној државној радионици, а познат је као поштен и вредан радник.

Овај Јоца рођени је брат Саве Сакошанина, чију смо слику донели у 6. броју нашега листа. Врло је вешт и препреден. Небројено пута био је полицијски кажњен за омање крађе, а судски два пута, у 1893. на четири месеца, а у 1895. на годину дана затвора због крађе. Поред овога, два пута је пуштен испод суда из недостатка доказа. Што су ова деца запала у неваљалство, има највише греха до њихове пок. мајке, која је одбегла од мужа још у раном њиховом детињству, те их је напустила и оставила, тако, да их је покварена околина упућивала на развртан живот. — Јоца је отишао из Београда негде у унутрашњост Србије. Да ли је почео живети поштеним животом (у што ми сумњамо) или још и данас тера свој стари занат, дужност је полицијских власти да се о томе увере. Оне требају да

обрате строгу пажњу на овакве индивидуе, те тиме сачувају друштво од сваке опасности, јер се зна, да се тешко поправља онај, који је у неваљалству огрезао.

ЛАЗАР ЗАРИЋ звани „масарош“

лопов и варалица

Посматрајте га добро. То вам је тип, који у цртама свога лица има интелигенције и неке благе скромности. Док на против, то је веома вешт и препреден варалица и лопов. Истина, у својим смелим предузећима.

много му је помогла баш та спољашност и углађеност, јер он је крао и варао на свој начин, и тај начин крађа и превара одвоио га је у многоме од његових другова. Он је прозван и „капутлија“, јер је често крао туђе капуте са кафанских чивилука. Једном, у кафани код „Петрограда“, украо је капут Ристи Христићу, сада кафеџији код „Крагујевца.“ Одмах за тим, на неколико дана, у кафани код „Пролећа“ украо је капут једноме правнику. Што је најориџиналније у његовоме начину превара и крађа, то је, што се дружио са ђацима Велике Школе. Пред њима је умео да се представи као „масарош“, који чека да му се код суда грдна маса расправи, а на против, код осталог света представљао се као *правник*. То је врло вешто скројен план за преваре. Поједини грађани виде га, да се дружи с правницима, па су веровали да је и он правник, а на против, правници су били убеђени да је он одиста неки „масарош“, јер је — кад је имао новаца — био галантан и трошио је као прави каваљер.

Но он се није заустављао само на предизање туђих капута, већ је играо и улогу „Дон Жуана“, у круговима, који су повучени од света и живе тихо и мирно. Он је добро проучавао тај *повучени* свет, па се тиме и користио. Нарочито се користио онде, где је запазио да има девојке за удају. У те је куће одлазио слободно и представљао се као правник, који је свршио школу и коме је министар ставио у изглед веома леп положај у државној служби. Разуме се, да је тражио руку дражесне кћери, у коју се *смртно* заљубио. И тада је, од лаковерног тате или маме, па и теткице, узимао по нешто у име *кашаре* и тиме се после проваћао по београдским казанама. И још нешто ориџинално има овај лопов у своме карактеру: *може да плаче кад год само хоће*. Тим својим вештачким сузама мамио је новаца од појединих познаника и то овако: на своме оковратнику — марами — носио је иглу од четвртасте „мамудије.“ Кад му нестане новаца, он дође код свога каквог познаника ђака или иначе, заплаче се како је у нужди, и како је принуђен да да у залог и последњи спомен своје мајке — иглу са свога оковратника. Наравно, да такве сузе имају свога дејства, и да му се на рачун тога да зајам, кога он никада и не враћа. Поред свега тога, он, у данима новчане оскудице, дође у кафану, слободно поручује пиво и јело, па онда још слободније умакне на споредна врата. Одважан је и смео до крајности. Има око 28 година. Одевен је увек пристојно.

Доносимо му слику да га сваки позна. Он је у Београду већ у опште позната птица, па ако му ствари не буду добро ишле, може се једног лепог дана увући у какву сеоску општину за *кату*, те да ког веселог кмета пошаље тамо где је његово право место у — казамат. Чувајте га се!

Доносимо му слику да га сваки позна. Он је у Београду већ у опште позната птица, па ако му ствари не буду добро ишле, може се једног лепог дана увући у какву сеоску општину за *кату*, те да ког веселог кмета пошаље тамо где је његово право место у — казамат. Чувајте га се!

СТЕВАН РИБАРОВ

растурач лажних новчаница

Родом је из Вршца; има 41 годину. Омален, пун, жмирка очима. Изгледа је озбиљног а одевен је кицошки. Два пута је

осуђиван за прављење и растурање лажних српских и аустријских новчаница. Овај „занат“ страшно је заволео, јер њиме „зарађује“ што по веле: лебац без мотике. Јамачно се и сада тим послом бави негде у тишини и скривен испред погледа полицијских агената. Живи стално у Вршцу, где му је и фамилија, али воле често и нас да посети. Скрећемо пажњу свакоме а нарочито трговцима и мењачима, на овога фалсификатора, да им под праве новчанице не подметне лажне. Он је веома углађен; понаша се тако, као да је какав трговац, а тиме хоће да одклони сумњу са себе.

По слици се може лако познати. Оваки су људи исто тако опасни за друштво као и — разбојници.

ПИСАРИ ОПШТИНСКИ

О овим људима до сада је врло мало говорено у штампи. Али не само то. Колико се за њих интересовала јавна штампа, толико су се исто за њих интересовали и меродавни фактори у земљи.

Питање о општинским писарима остављено је да иде како иде.

Међу тим, општински су писари врло важне, управо најважније чињенице у општини, кад се зна: да су махом кметови у Србији или једва толико писмени да се могу потписивати, или са свим неписмени. Ту је писар тако рећи једино писмено лице у општинској канцеларији. — Он чита наредбе претпостављене власти; он води пореске књиге; он ради на ислеђењима; он тумачи законе; он суди и пресуђује и ради све остало. Једном речи, он је главна артерија, кроз коју струји општински и државни живот. Истина, има и часних изузетака — али је правило, да полуписмени и неписмени кметови мучно да што смеју да ураде, кад им писар разложи да то не може бити, да то није по закону и т. д.

Па кад су писари општински од тако великог утицаја на општинске и државне послове, вредно је да се запитамо: какви су то људи који састављају кадар општинских писара? На првом месту признаћемо ово:

Нема сумње, да међ' њима има вредних и способних радника и добрих грађана. Но ти су на жалост у мањини. Већина је њих који стоје на врло ниском ступњу образовања, а при том су у смицалицама и неваљалству недостижни. Нарочито ово важи за чисто сеоске општине.

Поквареност је код многих сеоских општина тако велика, да је сељак само тако убеђен да ће код општинског суда добити парницу, ако је удесио са писаром да учини или не учини какву смицалицу. Сељак више полаже на то, да придобије писара општинског за своју ствар, него што верује у правду и законе земаљске.

Да нестане из општинске канцеларије какав важан докуменат — то је тако обична ствар, као што је обична ствар да се човеку, рецимо данас, саопшти каква пресуда под ранијим датумом; или учини други какав злочин који се тешко или

никако на суду не може доказати. А ако је реч о књигама рачунским, онда се има узети као неко правило, да се књиге више пута преписују и дотерују. И општински писар све то чини са стојичком мирноћом и хладнокрвношћу.

После уставног питања, питање о уређењу општина највише кочи точак државног организма. Али онај, који мисли да питање о уређењу општина може решити без да се додирне питање о општинским писарима, — тај се љуто vara.

Може се донети најслободумнији закон о општинама, али тешко да се он може увести и у живот, ако међ' општинским писарима и даље буду остали оваки људи, какви се сада налазе у појединим општинама. Грађанска права, правда, слобода — све ће то и тада остати само леп — сан. И онда ће вам општински писари, док оком тренете, водити из фијоке: одборске и зборске одлуке, спискове „способних“ гласача, спискове изабраних повереника и све остало што вам је нужно. У њиној су вам фијоци: и закон општински, и изборни закон скупштински, и општински суд и одбор и збор. Они ће вам увек дати какве хоћете одлуке, записнике, уверења и извешћа. Роба се продаје јевтино, а израђује се тачно по наруџбини.

Ми знамо како је ово тешка оптужба, али је на жалост истинита. И ми пружамо прст на ово болесно место, желећи тиме да скренемо пажњу надлежних, да већ једном учине томе крај, на корист државе, општине и самих општинских писара.

Да се сад за час позабавимо тиме: како се постаје општински писар?

Ко још не зна за оне селске пискараче и кајишаре, што се шуњају од крчме до касапнице и до других места у селу, где се људи скупљају? Док други људи ору, копају и баве се својим домаћим пословима, дотле ове бадаваџије смишљају разне смицалице.

Кад какав младић прими повећу масу, или кад је неко у селу доброг стања а при том је прост и неук — он је обично жртва ових кајишара. Ми ћемо се потрудити да изнесемо пред наше читаоце многе примере из праксе разних ђата и сеоских бупшкарала, и надамо се, да ће ти примери занимати читаоце. А потрудићемо се да докажемо и то: како су сеоске ђате потпуно изиграли § 471. грађанског судског поступка, којим се земљоделцу гарантује пет дана ораће земље, кућа, окућница и остало; те тиме у неколико створили сеоски пролетаријат. Начин, како су ђате изводиле у томе своје операције, врло је забаван и поучан.

Ови су пискарачи по најчешћи кандидати за општинске писаре. После њих долазе чиновници који су осуђивани на заточење. Чести су и такви примери, да кметови постављају за општинске писаре своје братиће, кумиће и друге сроднике, који су тако рећи неписмени и у послу се ништа не разуму. Но највећа је пак несрећа то, што се и ти тако постављени писари, врло често мењају, па онда онај кога отпусте из службе, не лаћа се више рала и мотике, већ смишља разне кајишарлуке и развраћа сељаке наговарајући их на парнице и друга неваљалства.

О томе, како се наш народ много парници у ово последње време — већ је било говора у штампи. А томе, између осталог, најглавнији су узрок пискарачи о којима говоримо, и који нашем народу највише стварају материјал за парнице.

Да се овог питања дотакнемо, поред напред изложеног — нас је руководило у томе још и ово, што су општинске власти дужне по §§ 19. и 20. зак. о пост. судском у кривичним делима, да одмах предузимају истраживање и ислеђење злочинства и преступљења и да о томе извештавају претпостављену власт.

Са оваким кадром општинских писара, општинске власти нису у стању да чине оно, што им напред поменуто наређена законска налажу; и за то, док полицијски чиновник на лице места дође ради истраге — дотле су сакривени сви трагови злочинства и преступљења. И тако кривац избегне заслужену казну. То пак веома угрожава јавну безбедност и сигурност у општини.

Но са овим још нисмо свршили. Ми ћемо се понова вратити на ову ствар и тада ћемо покушати да покажемо пут и начин, како би се овом злу могло доскочити.

ТРАЖЕ СЕ

WWW.UNILIB.RS **Решењем** првостепеног ђуприског суда од 1. јула т. г. № 8877 стављен је под суд за дело из § 99. крив. зак. Јован Стефановић из Алексинца, који је био најпре слуга пекарски а за тим чувар осуђеника у Добричеву, стар је 27 год., писмен. Пошто се његово место пребивања не зна, то се властима обраћа пажња да Јована у свом реону потраже и с њим по закону поступе.

Управа државне ергеле у Пожаревцу депешом од 16. о. мес. јавља, да је Мијаило Радвановић из Београда, осуђеник београдског казног завода, побегла јуче са рада из Љубичева. Он је стар 25 година, средњег стаса, лица дугуласта, у опште смеђ, носа дугачког, бркова врло кратких, говори врло брзо и сплетено. Од ствари однео је: капу, гуњ, пар нових кошуља осуђеничких и 1 цак. Обраћа се пажња полицијских власти на овога бегунца.

15. септембра тек. год. побегла је из гарнизонског крагујевачког затвора редов III чете IV гардиског батаљона Светислав Јанковић родом из Вучића. Светислав је обучен у војно-државно одело, без оружја. Скреће се на њ пажња полицијских власти.

Милета син Живка Миливојевића тежака из Лугавчине — отумарао је незнано куд. Стар је 11 год. стаса малог, косе смеђе, образа округлих — пуних, чело мало, обрва смеђих, очи црне, нос правилан, уста умерена, од улоја на темењу главе нема косе, писмен. Одело: плаве панталоне, грудњак, гуњче, шешир жут, — бос је. И на њ се скреће пажња полицијских власти.

Начелство округа врањског, актом од 12. т. м. № 13270, јавља, да је Тома син Николе Јанковића из Гумеришта 4. т. м. отумарао од своје куће незнано где. Он је стар око 20 год. високог раста, доста развијен, носав, у лицу плав, очију плавих. Од одела имао је чакшире и гуњче од црног сукна, шајкачу и бос. Скреће се на њ пажња полицијских власти.

Начелник среза косаничког, депешом од 17. о. м. № 7227, јавља, да су ноћу између 16. и 17. тек. мес. из авлије Јефте Павловића из Данковића, украдена два вола Васи Николићу из Прескаче. Један је длаке сиве, стар 4 год., на репу китаост, рогова властих; други је длаке сиве, биковит, стар 4 год., рогова властих.

Побегли осуђеници. Ђорђе Јовановић родом из Чачка и Петроније Ивановић родом из Забрега окр. моравског, осуђеници, 19. овог мес. побегли су из Добричева где су на раду били. Ђорђе је стар 28 година, стаса средњег, плаве проседе косе, плав у опште. Петроније је стар 27 год., стаса омалена, косе смеђе, очију плавих.

Начелство окр. крагујевачког јавља, да је ноћу између 19. и 20. овог мес. из притвора начелства побегла Светозар Николајевић, бив. келнер. Светозар је стар 23 год., стаса средњег, сувоњав, има мале плаве бркове и браду.

ЗА ПОХВАЛУ

Чувенога допова и препредену варалицу Алексу Костића, чију смо слику са биографијом донели одмах по његовоме бегству у 6. броју нашега листа, ухватио је 16. т. м. на шабачкој пијаци г. Светозар М. Поповић, писар начелства подринског.

Алекса је ухаћен по слици, па и том приликом он је био спреман, да изврши превару над једним тамошњим трговцем. Приликом претреса нађено је код њега писмо упућено на тога трговца, у коме се представља као неки трговац из Босне. То писмо упућено је од стране неког познатог босанца и у њему се вели: „како је Алекса Божић гоњен несрећом, морао напустити своје огњиште у Босни и прећи у Србију, с намером, да у Обреновцу купи један чамац са шљивама, те да том приликом исхрани себе и своје троје деце, али је запао у неко друштво, које му је сав новац отело, па моли, да му се помогне...“

Разуме се, да је ово писмо сâм он удесио и у њему ставио лажно презиме „Божић“ и представио све оно, што смо горе навели, само да лакше превару изврши и до новаца дође... Г. Поповић за ову ревност заслужује сваку хвалу.

РЕЦЕНЗИЈЕ НА „ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“

„Поглед“ у своме 78 броју доноси ово:

Нов лист. Од пре кратког времена почео је у Београду излазити нов лист под насловом „Полицијски Гласник“, који је искључиво намењен полицијској струци. Но он има ствари и за ширу читалачку публику. Пред нама су пет бројева овог новог листа и они нам дају довољно доказа, да се на уређење његово озбиљна пажња обраћа. Одговорни је уредник г. Наум Димитријевић, а уређује га редакциони одбор. Овакав лист у нас је новина. Нема сумње, да је овакав лист потребан, и да он може са успехом вршити свој задатак: да буде помоћно средство не само за полицију, него у опште за сваког грађанина, јер ће у њему наћи оно зло, од којег се треба чувати, па још и слике оних, који то зло систематски упосе у наш друштвени организам. Ми овај лист топло препоручујемо пажњи наше читалачке публике и велимо: да је он користан и полицији, и општини, и правницима и сваком другом грађанину. Користан је по томе, што се он бави стварима, које су неопходно нужне за све и свакога. Полицај ће у њему наћи оно, што у општег његове дужности стоји; општина оно, што јој је од преке потребе за вршење њеног посла и задатка; правник ће наћи објективне расправе о свима оним случајевима, који стоје у непосредној вези с кривичним и грађанским правом, а грађани опет оно, од чега се требају да чувају као од живе ватре а то су коцкари, варалице, допови, и разбојници.

Препоручујући овај лист ми не можемо пропустити ову прилику а да не изјавимо жељу, да г. министар унутрашњих дела изда подручним властима заповест, да сви полицијски органи и све општине морају овај лист држати, као год што су и г. г. официри војне листове обавезни држати. Тим ће се две користи постићи. Прво што ће и управне и општине власти бити у сазнању о злу друштвеном, што ће послове које они врше, од сада једнообразно радити, а друго, што ће се овом листу не само опстанак осигурати, но ће довољном претплатом омогућити што више доношење фотографија неваљалаца, од којих друштво пати, а који се због непознавања личног описа по селима и варошицама комотно издају за отмене путнике.

Надамо се да ће г. министар унутрашњих дела извршити овим само једну више дужност, за шта му унапред кажемо: хвала.

К Њ И Ж Е В Н О С Т

„Miesečnik“ чувени правнички лист и орган правничког друштва у Загребу, штампао је прошле године неколико чланака из *Тасиних бележана*. Тако исто и у свескама последњим од ове године бр. 7 и 8, отпочео је прештампавање читавих чланака из *Тасиних дневника*. Изражавајући се најпохвалније о г. Тасином писању, „Miesečnik“ препоручује хрватској публици *Тасине дневнике* као занимљиву и поучну литературу.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Истрага је наша стална рубрика. Због нагомиланог материјала изостала је из овога броја. У будуће доносићемо је редовно.

Зато, што су многи слагачи државне штампарije били на војној вежби, 1 и 2. број нашега листа није могао стићи на обећано време. Раде се и за кратко време биће готови.

На многа писма појединаца, који су се обратили уредништву за лист, овим одговарамо, да им лист неможемо слати док не пошаљу претплату.

КОЦКАРСКИ — ЕГАВАЧКИ — ЈЕЗИК

Загонетка:

Си шуштавац? — Ницам? Пљугаш ли шушљингу? — Пљугам резне.